

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Etyka ekonomii czy ekonomia etyki (Wykład), PG_00169749						
Kierunek studiów	Ekonomia (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2025 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu		2025/2026		
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie		Grupa zajęć		Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć z obszarów nauk humanistycznych lub nauk społecznych		
Forma studiów	niestacjonarne		Sposób realizacji		na uczelni		
Rok studiów	1		Język wykładowy		polski		
Semestr studiów	2		Liczba punktów ECTS		2.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		Forma zaliczenia		zaliczenie		
Jednostka prowadząca							
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr Joanna Fryca				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu		dr Joanna Fryca				
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	12.0	0.0	0.0	0.0	0.0	12
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	12		4.0		34.0	50
Cel przedmiotu	Rozszerzenie perspektywy poznawczej oraz uzupełnienie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji zdobywanych w ramach kierunku ekonomia o zagadnienia z zakresu etyki, ze szczególnym uwzględnieniem etyki biznesu. Celem jest ponadto poszerzenie wiedzy o przedsiębiorstwach w kontekście ich etycznych zachowań organizacyjnych.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Effekt kierunkowy	Effekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[EKONL3_U05] posługuje się systemami normatywnymi (prawnymi, zawodowymi, etycznymi) w celu rozwiązania konkretnego zadania gospodarczego lub społecznego	Potrafi posługiwać się systemami normatywnymi (prawnymi, zawodowymi, etycznymi) w celu identyfikacji i rozwiązywania konkretnych problemów gospodarczych i społecznych, z uwzględnieniem dylematów moralnych oraz konsekwencji etycznych podejmowanych decyzji ekonomicznych.	[SU3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
	[EKONL3_W07] ma wiedzę o podstawowych zasadach ekonomicznych i finansowych funkcjonowania oraz zarządzania podmiotami i organizacjami gospodarczymi, a także o normach i regułach prawnych, organizacyjnych, moralnych i etycznych funkcjonowania instytucji publicznych	Ma wiedzę o podstawowych zasadach ekonomicznych i finansowych funkcjonowania oraz zarządzania podmiotami i organizacjami gospodarczymi, a także o normach i regułach prawnych, organizacyjnych, moralnych i etycznych, ze szczególnym uwzględnieniem roli etyki w kształtowaniu decyzji ekonomicznych, funkcjonowaniu instytucji publicznych oraz analizie współczesnych problemów gospodarczych.	[SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
	[EKONL3_K06] jest gotów do kierowania się w życiu zawodowym etyką biznesu i społeczną odpowiedzialnością biznesu, poszanowania dla innych oraz bycia lojalnym wobec pracodawcy	Jest gotów do kierowania się w życiu zawodowym zasadami etyki biznesu, społecznej odpowiedzialności i zrównoważonego rozwoju, przejawia poszanowanie dla innych, potrafi rozpoznać i unikać działań nieetycznych oraz świadomie uwzględniać wartości moralne praktyce zawodowej, w razie wątpliwości interpretacyjnych analizując dylematy etyczne podczas konsultacji.	[SK3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
	[EKONL3_W03] ma zaawansowaną wiedzę o relacjach między podmiotami gospodarczymi i organizacjami społecznymi funkcjonującymi w sferze krajowej, międzynarodowej i międzykulturowej	Ma zaawansowaną wiedzę o relacjach między podmiotami gospodarczymi i instytucjami publicznymi funkcjonującymi w sferze krajowej, międzynarodowej i międzykulturowej, głównie w kontekście zagadnień etycznych.	[SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
	[EKONL3_W01] ma zaawansowaną wiedzę o charakterze nauk społecznych, ich miejscu w systemie nauk, zna rolę nauk ekonomicznych w tym systemie i posługuje się uniwersalną terminologią ekonomiczną	Ma zaawansowaną wiedzę o charakterze nauk społecznych, ich miejscu w systemie nauk, zna rolę nauk ekonomicznych w tym systemie i posługuje się uniwersalną terminologią ekonomiczną ze szczególnym uwzględnieniem terminologii odnoszącej się do kwestii etycznych w gospodarce.	[SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
	[EKONL3_U01] potrafi prawidłowo interpretować zjawiska gospodarcze i społeczne oraz stosować wiedzę z ekonomii, finansów i nauk o zarządzaniu do wyjaśniania zjawisk gospodarczych	Potrafi prawidłowo interpretować zjawiska gospodarcze i społeczne oraz stosować wiedzę z zakresu ekonomii, finansów i nauk o zarządzaniu do wyjaśniania zjawisk gospodarczych, uwzględniając ich kontekst etyczny.	[SU3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
	[EKONL3_U09] potrafi przygotować prace pisemne w języku polskim i języku obcym, dotyczące szczegółowych zagadnień gospodarczych i społecznych, z wykorzystaniem specjalistycznej terminologii, ujęć teoretycznych i metodologicznych, zasad gromadzenia danych z różnych źródeł, ich opisu i interpretacji, wnioskowania na bazie literatury naukowej i danych faktograficznych oraz dokonywania porównań międzynarodowych	Potrafi przygotować prace pisemne dotyczące szczegółowych zagadnień gospodarczych i społecznych (uwzględniając ich kontekst etyczny) z wykorzystaniem specjalistycznej terminologii, ujęć teoretycznych i metodologicznych.	[SU3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna

Treści przedmiotu	I. FUNDAMENTY TEORETYCZNE Temat 1: Etyka i ekonomia konflikt czy komplementarność? Zarys problematyki: czy ekonomia jest etycznie neutralna? Historia relacji między etyką a ekonomią. <i>Homo oeconomicus</i> vs <i>homo moralis</i>. Przegląd perspektyw filozoficznych i ekonomicznych. Dylematy etyczne w ekonomii. Temat 2: Filozoficzne podstawy etyki w ekonomii Człowiek etyka ekonomia. Utylitaryzm, deontologia, etyka cnót porównanie. Koncepcje dobra, sprawiedliwości, obowiązku. Moralność działania a rezultaty ekonomiczne. Rola sumienia, odpowiedzialności i intencji w ekonomii. Temat 3: Religijne i kulturowe korzenie etycznego myślenia o gospodarce Religijne i kulturowe źródła etyki. Charakterystyka wybranych religii w kontekście etycznym. Mem jako narzędzie rozprzestrzeniania się wartości kulturowych. Kulturowe uwarunkowania postaw wobec bogactwa, pracy i odpowiedzialności. Ewolucja wartości etycznych II. ETYKA SYSTEMU GOSPODARCZEGO I STRUKTUR SPOŁECZNYCH POZIOM MAKRO Temat 4: Gospodarka a etyka Gospodarka jako system społeczny: neutralny czy wartościujący? Konsekwencje wyborów systemowych (kapitalizm, socjalizm). Wzrost gospodarczy vs. dobro wspólne. Etyczne napięcia między skutecznością a sprawiedliwością. Jak tworzyć gospodarkę opartą na wartościach? Temat 5: Kapitalizm a wartości moralne Etyczne podstawy kapitalizmu: własność, zysk, konkurencja. Krytyka kapitalizmu: wyzysk, alienacja, nierówność. Kapitalizm a rozwój moralny jednostek i społeczeństw. Przyszłość kapitalizmu: inkluzywność, zrównoważenie, ESG. Modele alternatywne: ekonomia dobra wspólnego, postwzrost. Temat 6: Etyka podatkowa i redystrybucja dochodów Moralność podatków: obowiązek czy przymus? Redystrybucja jako wyraz solidarności i sprawiedliwości. Etyka unikania opodatkowania i rajów podatkowych. Sprawiedliwość systemów fiskalnych. Państwo jako moralny regulator. Temat 7: Kryzysy ekonomiczne i dylematy moralne Etyczna analiza przyczyn kryzysów. Odpowiedzialność instytucji i osób za skutki kryzysów. Moralność ratowania banków vs. los zwykłych obywateli. Kryzysy jako test wartości systemu gospodarczego. Lekcje etyczne z kryzysów: co zmienić? III. ETYKA W INSTYTUCJACH - POZIOM MEZO Temat 8: Rynek a etyka Czy rynek jest etycznie ślepy? argumenty za i przeciw. Informacja, konkurencja i zaufanie jako dobra etyczne. Mechanizmy rynkowe a sprawiedliwość dystrybucyjna. Granice wolności rynkowej regulacja i odpowiedzialność. Moralne konsekwencje niewidzialnej ręki rynku. Temat 9: Przedsiębiorstwo a etyka
-------------------	---

	CSR i ESG moda czy fundament etycznego biznesu? Firma jako podmiot odpowiedzialności społecznej. Relacje z pracownikami, klientami, środowiskiem. Równowaga między zyskiem a wartościami. Kodeksy etyczne i ich rola w zarządzaniu. Temat 10: Zawód a etyka Etyka pracy i godność zawodowa w dobie niepewności Ekonomista, księgowy, menedżer zawody zaufania publicznego? Etyka profesjonalna a kodeksy zawodowe. Konflikty interesów, odpowiedzialność zawodowa i <i>whistleblowing</i>. Moralna misja zawodów ekonomicznych. IV. ETYKA JEDNOSTKI I KONSUMPCJI - POZIOM MIKRO Temat 11: Etyka pracy i sprawiedliwość wynagrodzeń Praca jako wartość moralna godność, sens, rozwój. Co to znaczy: sprawiedliwe wynagrodzenie? Równość płacowa i dyskryminacja. Prekarność, automatyzacja, elastyczne formy zatrudnienia, <i>gig economy</i>. Pracodawca i pracownik relacja etyczna. Temat 12: Etyka konsumpcji: od hedonizmu do odpowiedzialności Odpowiedzialność moralna konsumenta. Świadome wybory konsumenckie (eko, lokalne, <i>fair trade</i>). Konsumpcjonizm i pustka krytyka z perspektywy etycznej. Manipulacja i etyka reklamy. Praktyki greenwashingu i fałszywej etyki firm. V. ETYKA W GLOBALNEJ GOSPODARCE Temat 13: Etyka w globalnej gospodarce Globalizacja i przenoszenie odpowiedzialności. Etyka łańcuchów dostaw tania siła robocza, prawa człowieka. Korporacje międzynarodowe a lokalne społeczności. Moralna odpowiedzialność państw i konsumentów globalnej Północy. Etyka handlu międzynarodowego i sprawiedliwość globalna. Temat 14: Etyka w świecie wirtualnym Nowe technologie a etyka ekonomii. Wpływ technologii na decyzje ekonomiczne i etyczne. Cyfryzacja, algorytmy, AI czy mają moralność? Transparentność danych i odpowiedzialność twórców systemów. Prawo do odłączenia. Temat 15: Przyszłość relacji etyki i ekonomii - granice i paradoksy ekonomii etyki Ekonomia etyki czy etyka musi się opłacać? Instrumentalizacja moralności vs etyka autoteliczna. Podsumowanie kursu.								
Wymagania wstępne i dodatkowe	Zainteresowanie i chęć poznania zagadnień z zakresu etyki oraz jej wieloaspektowego wpływu na charakter relacji ekonomicznych.								
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	<table><tr><td>Sposób oceniania (składowe)</td><td>Próg zaliczeniowy</td><td>Składowa oceny końcowej</td></tr><tr><td>Esej</td><td>51.0%</td><td>100.0%</td></tr></table>	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej	Esej	51.0%	100.0%		
Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej							
Esej	51.0%	100.0%							

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	Bogle J.C., <i>Dość. Prawdziwe miary bogactwa, biznesu i życia</i>, Polskie Towarzystwo Ekonomiczne, Warszawa 2009. Gasparski W., <i>Wykłady z etyki biznesu. Nowa edycja uzupełniona</i>, Wyd. WSPiZ im. L. Koźmińskiego, Warszawa 2007. Hausner J., <i>Spółeczna czasoprzestrzeń gospodarowania. W kierunku ekonomii wartości</i>, Wyd. Nieoczywiste, Warszawa 2019. Rybak M., <i>Etyka menedżera społeczna odpowiedzialność przedsiębiorstwa</i>, WN PWN, Warszawa 2004. Sternberg E., <i>Czysty biznes. Etyka biznesu w działaniu</i>, WN PWN, Warszawa 1998.
	Uzupełniająca lista lektur	Alas R., <i>Ethics in countries with different cultural dimensions</i>, Journal of Business Ethics" 2006, Vol. 69, No. 3, pp. 237-247. <i>Etyka i ekonomia. W stronę nowego paradygmatu</i>, red. E. Mączyńska i J. Sójka, Polskie Towarzystwo Ekonomiczne, Warszawa 2017. Fryca J., <i>Zachowania organizacyjne przedsiębiorstw na rynku pracy w obliczu wyzwań społecznej odpowiedzialności biznesu</i>, Zeszyty Naukowe UG, Studia i Materiały ITiHM nr 9, red. H. Klimek i D. Wach, Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2012, s. 137-150. Harari Y.N., <i>Nexus. Krótka historia informacji. Od epoki kamienia do sztucznej inteligencji</i>, Wydawnictwo Literacjie, Warszawa 2024. Hausman D.M., McPherson M.S., Satz D., <i>Etyka ekonomii. Analiza ekonomiczna, filozofia moralności i polityka publiczna</i>, Copernicus Center Press, Kraków 2019. Treviño L.K., Brown M.E., Wall S.J., <i>Managing to be ethical: Debunking five business ethics myths</i>, The Academy of Management Executive" 2004, Vol. 18, No. 2, pp. 69-83.
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania		
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.